

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دانشکده پرستاری و مامائی تبریز

نیمسال

نام درس : سنجش و اندازه گیری در تعلیم و تربیت نام مدرس یا مدرسین : دکتر لیلا ولیزاده

تعداد واحد: 2 واحد ترم و رشته تحصیلی : ترم دو کارشناسی ارشد پرستاری

واحد پیشیاز: - روز و ساعت تشکیل کلاس : سه شنبه 10-12

هدف کلی درس: آشنایی با اصول و مفاهیم اندازه گیری و سنجش و ملاحظات لازم در تهیه یا تدوین آزمونهای چهار گزینه ای جهت ارزشیابی آموزشی.

اهداف جزئی درس:

در پایان از دانشجو انتظار می رود بر اساس منبع معرفی شده حضور در کلاس با 80 درصد صحت بتواند:

جلسه اول: تعاریف لازم در اجرای امر سنجش و اندازه گیری

1. اندازه گیری را تعریف کنید.
2. سنجش را تعریف کنید.
3. آزمون را تعریف کنید.
4. رابطه بین سنجش و اندازه گیری را توضیح دهید.
5. آزمون را تعریف کند.
6. ارزشیابی را تعریف کند.
7. رابطه بین آزمون و اندازه گیری و ارزشیابی را توضیح دهید.
8. ارزشیابی آموزشی را تعریف کنید.
9. پژوهش آموزشی را تعریف کند.
10. فرق بین ارزشیابی آموزشی و پژوهشی آموزشی را توضیح دهید.

مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382.

فصل یک.

جلسه دوم و سوم: بیان مقیاس و واحدهای اندازه‌گیری

- 1- اصطلاح مقیاس و اندازه‌گیری را تعریف کند.
 - 2- مقایسه‌های اسمی، ترتیبی، فاصله‌ای و نسبتی را با ذکر مثالی برای هر یک از آنها توضیح دهد.
 - 3- عملیات مجاز ریاضی و آماری هر یک از مقیاس‌های اندازه‌گیری را توضیح دهد.
 - 4- مقیاس پیوسته و مقیاس گسسته را با ذکر مثالی برای هر یک از آنها توضیح دهد.
- مرجع: سیف، علی‌اکبر. روشهای اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382. فصل دوم: 39-50

جلسه چهارم:

- تعریف خصیصه مورد سنجش و تعیین ابزار معتبر سنجش و انواع آزمونها (هوش، استعداد، معلومات، شخصیت، علایق حرفه‌ای تحصیلی، مهارتها و استعدادهای ویژه) با ذکر چند مثال از هر یک)
1. خصیصه مورد سنجش را تعریف کند.
 2. انواع آزمونها (هوش، استعداد، معلومات، شخصیت، علایق حرفه‌ای تحصیلی، مهارتها و استعدادهای ویژه) با ذکر چند مثال از هر یک توضیح دهد.
- مرجع: سیف، علی‌اکبر. روشهای اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382. فصل چهارم 67-99

جلسه پنجم و ششم: کاربرد آزمونها در امور طبقه‌بندی - گزینشی و ارزشیابی

- 1- دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌های آموزشی را در قالب رویکردهای مختلف توضیح دهد.
- 2- دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌های آموزشی را در قالب الگوهای مختلف توضیح دهد.
- 3- الگوی ارزشیابی تایلر، سیپ، UCLA، اسکریون، هدف‌آزادی مبتنی بر نظر متخصصان، مبتنی بر اختلاف نظر متخصصان و سیمایی را مختصراً شرح دهد.
- 4- دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به موضوع ارزشیابی توضیح دهد.
- 5- ارزشیابی از دانشجویان و دانش‌آموزان، ارزشیابی از برنامه‌های درسی، ارزشیابی از آموزشگاه، ارزشیابی از کارکنان را مختصراً شرح دهد.
- 6- دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به مدارک مورد استفاده در ارزشیابی توضیح دهد.
- 7- ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار و کاربردهای آنها را توضیح بدهد.

مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382. فصل چهارم 99-

67

جلسه هفتم: انواع ارزشیابی آموزشی (تشخیصی ، تکوینی و ...)

- 1- ارزشیابی آغازین را تعریف کند.
 - 2- ارزشیابی تکوینی را تعریف کند.
 - 3- ارزشیابی تشخیصی را تعریف کند.
 - 4- ارزشیابی تراکمی را تعریف کند.
 - 5- موارد استفاده ارزشیابی های فوق را بیان کند.
 - 6- ارزشیابی درونی را تعریف کند.
 - 7- ارزشیابی بیرونی را تعریف کند.
 - 8- رابطه بین ارزشیابی درونی و بیرونی با ارزشیابی تکوینی و تراکمی را توضیح دهد.
- مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382. فصل چهارم 97-

92

جلسه هشتم و نهم : روایی ، اعتبار و نرم

1. ویژگیهای مطلوب آزمونها را نام ببرد.
2. روایی آزمون را تعریف کند.
3. انواع روایی ها را نام ببرد.
4. روایی محتوایی ، صوری ، همزمان ، پیش بینی ، سازه را تعریف کند.
5. روش تعیین روایی محتوایی ، صوری و را توضیح دهد.
6. عوامل درونی و بیرونی موثر بر روایی آزمون را توضیح دهد.
7. با مراجعه به جدول مشخصات یک موضوع درسی که در طرح آزمون پیشرفت تحصیلی برای آن موضوع درسی به کار بسته است ، دلایل روا بودن آزمون خود را توضیح دهد.
8. نرم یا هنجار را تعریف کند.
9. اعتبار را تعریف کند.
10. انواع پایایی را بطور خلاصه توضیح دهد.

مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان، 1382. فصل 14-

فصل: 15: 379-405 و فصل: 16: 409-432

جلسه دهم و یازدهم : ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

1. تعریف ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را بیان نماید.

2. روش تهیه هدفهای رفتاری را شرح دهد.
 3. انواع آزمونهای (عینی و غیر عینی) پیشرفت تحصیلی را نام برده و هر کدام را تعریف کند.
 4. حیطه های اهداف رفتاری را مختصراً با ذکر مثال شرح دهد.
 5. جدول مشخصات آزمون را برای پروژه کلاسی طراحی و بنویسد.
 6. روشهای سنجش هدفهای شناختی ، عاطفی، روانی حرکتی را نام ببرد.
- مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران ، نشر روان، 1382. فصل 6، 7، 8، 9

جلسه دوازدهم و سیزدهم و چهاردهم: معرفی تست چهار گزینه ای بعنوان ابزار ارزشیابی آموزش

تعریف تست به عنوان یکی از ابزارهای سنجش

1. انواع آزمونها(برحسب نوع سوال) را نام ببرد.
 2. مزایا و محاسن آزمونهای تشریحی و کوتاه پاسخ را بیان کند.
 3. ویژگیهای سوالهای چند گزینه ای را با ذکر مثال توضیح دهد.
 4. نقش گزینه انحرافی را در سوالهای چند گزینه ای توضیح دهید.
 5. انواع سوالهای چند گزینه ای را با ذکر مثال تعریف کنید.
 6. محاسن و معایب استفاده از آزمونهای چند گزینه ای را نام ببرد.
 7. قواعد تهیه سوالهای چند گزینه ای را با ذکر مثال تعریف کند.
 8. موارد استفاده از آزمونهای چند گزینه ای را شرح دهد.
 9. برای یکی از کتابهای دوره کارشناسی پس از رسم جدول مشخصات به گونه ای که نمونه کاملی از هدفهای آموزشی و محتوای درس را شامل شود، یک آزمون با سوال چهار گزینه ای بنویسد.
 10. نحوه اجرا و تحلیل آزمون چهار گزینه ای را توضیح دهد.
 11. آزمون طراحی شده را اجرا نماید
 12. آزمون طراحی شده را تحلیل نماید.
- مرجع: سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران ، نشر روان، 1382 صفحات 142-141، 205-226

منبع اصلی:

- سیف ، علی اکبر. اندازه گیری ، سنجش و ارزشیابی آموزشی ، تهران ، نشر روان، 1387.
- سیف، علی اکبر. روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، تهران ، نشر روان، 1382.

*** سایر منابع:**

- لطف آبادی، حسین. سنجش و اندازه گیری در علوم تربیتی و روان شناسی. تهران ، انتشارات سمت، 1374.
- کیامنش، علیرضا. روشهای ارزشیابی آموزشی. تهران ، انتشارات دانشگاه پیام نور، 1381.

*** تکلیف دانشجوی:**

طراحی، اجرا و تفسیر آزمون چند گزینه ای با توجه به اصول ذکر شده در منبع اصلی و موضوعات مطرح شده در کلاس
مقاله در ارتباط با موضوعات درسی (1 نمره اضافی) مثال: روش اعتبار بخشی - پورت فولیو و ...

*** نحوه ارزشیابی از دانشجوی:**

- پروژه 8 نمره
- پایان ترم 11 نمره
- حضور در کلاس 1 نمره

Email: valizadehl@tbzmed.ac.ir

موفق باشید